

THE NATIONAL COUNCIL OF ROMANIAN UNITY
Alina-Cătălina Ibănescu, PhD Student, "Al. Ioan Cuza" University of Iași

Keywords: *university mission, newspaper La Roumanie, First World War, Paris, National Council of Romanian Unity*

Universitarii români, organizați în Asociația Profesorilor Universitari din România, au propus, în ședința din iulie 1917, premierului I. I. C. Brătianu trimiterea unei misiuni universitare în Franța, care să susțină într-un mod ferm interesele românilor. Astfel, la propunerea vicepreședintelui asociației profesorilor Universității din București, profesorul Simion C. Mănderescu a creat la Paris, capitala Franței, așa numita „misiune universitară”. Misiunea destinată să susțină propaganda în străinătate¹ era formată din personalități de prestigiu a lumii universitare românești, precum: Orest Tafrali, I. Găvănescul și I. Ursu de la Universitatea din Iași; Em. Pangrati, Charles Drouhet, Dr. Hurmuzescu, Traian Lălescu, Simion C. Măndrescu, George Murnu de la Universitatea din București și Ion Nistor de la Universitatea din Cernăuți².

În acest context, oamenii politici, profesorii universitari și ziariștii au pus bazele unui ziar, care a constituit „organul de propagandă prin excelență a românismului, tribuna de pe care să se facă cunoscută și să se apere drepturile revendicărilor naționale și politice ale românilor de pretutindeni”. Astfel, a luat ființă la Paris în ziua de 17 ianuarie 1918 ziarul „La Roumanie. Organe hebdomadaire des revendications et des intérêts roumains” (*România Organ al revendicărilor și intereselor românilor*)³, sub conducerea lui Paul Brătășanu senator, vechi președinte al Camerei și proprietarul jurnalului *La Roumanie* din București; lui Constantin Mille, deputat, directorul jurnalului *Adevărul de dimineață*; lui C. Banu deputat, vechi director al ziarului *Viitorul*, director la *Flacăra*; și Emile C. Fagure, redactor șef la *Adevărul de dimineață*⁴.

În primul număr al ziarului, comitetul de redacție a prezentat scopul acestui ziar. Mai exat, în articolul intitulat *L'Union sacrée*, se face precizarea că acest ziar se va „feri cu cea

¹ Orest Tafrali, *Propaganda românească în străinătate*, Editura Ramuri, Craiova, 1920, p. 6.

² Arhiva Ministerului Afacerilor Externe (în continuare M.A.E.), *fond 71/1914 E.2. Partea I, Conferința Păcii 1919-1920*, vol. 239, Presa, *Lista profesorilor universitari trimiși în misiunea în Franța* f. 167.

³ *La Roumanie*, în ziarul „Adevărul”, an XXXII, nr. 10673, din 15 ianuarie 1919, p.1.

⁴ *La Roumanie*, an I, nr.1, joi 17 ianuarie 1918. Începând cu numărul 40 din 17 octombrie 1918, ziarul își schimbă numele din *La Roumanie. Organe hebdomadaire des revendications et des intérêts roumains* în *La Roumanie. Organe hebdomadaire de l'Unité Nationale roumaine*.

mai mare grijă de a se face ecoul oricărei lupte politice interioare și de toate discuțiunile personale. Câmpul său de activitate va fi marea luptă, în care România a intrat pentru țară și pentru neam. Toate chestiunile, toate litigiile pur personale sunt deci fără milă excluse din cadrul ziarului nostru”⁵.

În acest articol, ne-am propus să prezentăm rolul și scopul Consiliului Național al Unității Române, înființat la 20 septembrie / 3 octombrie 1918. Fiind un organ reprezentativ a avut rolul de a apăra intereselor românilor, precum și reprezentarea acestora cu diverse privilejii. De asemenea, acest consiliu mai avea ca scop îmbunătățirea mijloacelor indicate de situația internațională pentru înfăptuirea unității politice a neamului românesc.

La baza investigației noastre, am apelat la surse inedite din arhiva Ministerului Afacerilor Externe, Fond 71/1914 E.2. Partea I, Conferința Păcii 1919-1920, Fond Consiliul Național al Unității Românești, de la Biblioteca Academiei Române București am consultat manuscrise: Moțiunea din 24 august 1918; Proces-verbalul ședinței C.N.U.R., din 11/24 octombrie 1918 și ziarul „La Roumanie”.

La data de 24 august/6 septembrie 1918, adunarea românilor din Franța care reprezentau „cugetarea liberă a românilor de pretutindeni” a elaborat și semnat o moțiune prin care îi recomandau pe Vasile Lucaciu și Ioan C. Cantacuzino⁶ să susțină „în numele nostru interesele și idealul neamului românesc, pentru unirea tuturor românilor într-un singur stat național”⁷. Totodată, această adunare a pus bazele unui consiliu național al „românilor hotărâți să rămână în țările aliate până la pacea generală, spre a lupta în mod statornic pentru luminarea opiniei publice mondiale asupra aspirațiilor noastre naționale și pentru realizarea drepturilor firești ale neamului românesc prin constituirea României Mari”⁸. „În fața marilor evenimente care se dezvoltă în mod favorabil și se precipită, ca și în fața urgentei necesități de a conduce cu vitejie lupta noastră pentru idealul național îi notifica la 30 septembrie, Paul Brătășanu adunarea Coloniei, sâmbăta trecută, într-un elan de o perfectă unitate și de solidaritate, a decis o nouă reuniune la sediul Coloniei, pentru data de joi 3 octombrie, în scopul de a proclama membrii Consiliului Național Român”⁹.

⁵L'Union sacrée, în „La Roumanie”, an I, nr. 1, joi 17 ianuarie 1918, p.1.

⁶ Vasile Lucaciu președinte al Ligii” și reprezentant al românilor transilvăneni și Ioan C. Cantacuzino, președinte al „Federației Unioniste” și al românilor din Regat aflați în străinătate din „La Roumanie”, an I, nr. 35 joi 1918.

⁷Biblioteca Academiei Române (în continuare se va cita B.A.R.), *Manuscrise, Moțiunea din 24 august 1918*, A-1687.

⁸*Ibidem.*

⁹B.A.R., *Manuscrise*, A 41/II.

Prin urmare, la 20 septembrie/3 octombrie 1918 a fost înființat la Paris Consiliul Național al Unității Românești, avându-l ca președinte pe Take Ionescu, iar ca vicepreședinți pe Vasile Lucaciu, Octavian Goga, dr. Constantin Angelescu și pe Ioan Th. Florescu¹⁰ și ca membri pe Simion C. Mândrescu, Ioan Ursu, George G. Mironescu etc. Constituirea acestui consiliu a avut ca rol primordial apărarea intereselor și reprezentarea acestora cu diferite prilejuri. În ședința din 11/24 octombrie 1918 a fost citit proiectul de acțiune de către George G. Mironescu¹¹. Corespondența secțiilor a fost aleasă după principiul „diviziunii muncii prin buna înțelegere”. Mai mult, în data de 8 octombrie, C. Diamandy a propus crearea unui comitet de propagandă cu secțiuni privitoare la presă, organizarea de conferințe, tipărirea și răspândirea de broșuri¹².

Consiliul Național al Unității Românilor a activat în perioada octombrie 1918 până în iunie 1919, fiind vocea autorizată a propagandei naționale românești în Occident. Totodată, a fost un organ național reprezentativ, care a „prezentat, susținut și apărat cu competență și dăruire interesele și cererile tuturor românilor în fața delegațiilor de la Conferința de Pace, a guvernelor și a opiniei publice”¹³.

Programul Consiliului Național al Unității Românilor prezenta „situația politică a poporului român pe urma tratatului de la București necesită o organizație menită să susțină interesele neamului”. În această privință, Adunarea Românilor delegați din Provinciile subjugate și din Regat au pus bazele unui organ executive cu sediul la Paris, acolo unde concentra acțiunea politică și militară a Puterilor Antantei”¹⁴. Scopul acestui consiliu era de „întrebuințare a tuturor mijloacelor indicate de situația internațională pentru înfăptuirea unității politice a neamului românesc pe baza limitelor entice și în concordanță cu tratatul încheiat între România și Puterile Antantei”. În același timp, consiliul a fost reprezentat în

---

¹⁰ Take Ionescu - fost vicepremier al Consiliului de miniștri ai României, vicepreședinți Vasile Lucaciu, fost deputat în parlamnetul de la Budapesta, președintele „Ligii pentru unirea tuturor românilor” și membru în Consiliul Național al Românilor din Transilvania, Octavian Goga, membru al Consiliului Național al Românilor din Transilvania dr. Constantin Angelescu, fost ministru, Ioan Th. Florescu, fost vicepreședinte al Camerei, *Motion*, „La Roumanie”, an I, nr. 35, joi 12 septembrie 1918, p.2.

¹¹ B.A.R., *Manuscise, Proces-verbalal ședinței C.N.U.R., din 11/24 octombrie 1918*, A-1687.

¹² B.A.R., *Manuscise, Moțiunea din 24 august 1918*.....

¹³ Luchian Deaconu, *Franța și Romania unite în comunitatea de sacrificiu în anii 1916-1918: documente externe din arhivele Consiliului Național al Unității Române de la Paris, redacția ziarului „La Roumanie”, coloniei române din Paris*, vol. I, Editură Sitech, Craiova, 2009, p. 56.

¹⁴ M.A.E, *fond 71/1914 E.2. Partea I, Conferința Păcii 1919-1920*, dos. 42, vol. 57, Consiliul Național Paris, *Radiogramă de la delegația din Paris*, nr. 2983, 7/20 octombrie 1918.

țările aliate și neutre și a delegat persoane oferindu-le atribuții special pentru a reprezenta programul de acțiuni al consiliului¹⁵.

Programul de activitate al Consiliul Național al Unității Românilor conținea:

A. „Comitetul de direcțiune, alcătuit din președinte și vicepreședinți, care erau însărcinați cu întreținerea relațiilor cu guvernele Puterilor Aliate.

B. Secțiunea propagandei al cărei rol este lumina opiniei publice în străinătate asupra cauzei noastre în opinia publică din țările aliate și neutre”¹⁶.

În acest fel, s-au pus bazele unui comitet de direcție format din personalități precum: Paul Brătășanu, Octavian Goga, Dragomir Drăghinescu, Constantin Mille și Emil Fagure. Acest comitet avea rolul de a supraveghea și îndruma propaganda în următoarele direcții:

- „conducerea presei proprii: ziarul „La Roumanie” și revista „La Transilvanie”;
- susținerea relațiilor cu presa din țările aliate și țările neutre, prin publicarea de articole, asupra chestiunilor românești;
- pregătirea de conferințe și broșuri;
- câștigarea de informațiuni din țară, din țările Puterilor Centrale, menținerea de raporturi cu națiunile din Austro-Ungaria în acest scop și supraveghearea presei dușmane.

C. Secțiunea Relațiilor Politice avea rolul de a întreține legăturile cu Puterile Aliate și cu Consiliile naționale ale celorlalte popoare subjugate din Austro-Ungaria.

D. Secțiunea economic și financiară era alcătuită din personalități precum: C. Many,

P. Brătășanu, C. Brâncoveanu. Această secțiune avea rolul de a studia rapoartele „noastre economice cu națiunile oprimate și cu puterile Antantei, precum și administrarea afacerilor financiare ale Consiliului”.

E. Secțiunea organizării acțiunii militare a Românilor transilvăneni prizoneri de război în țările Antantei¹⁷.

„Schița de organizare a Consiliul Național al Unității Românilor:

A. Secțiuni de muncă:

1. Propagandă și presă;
2. Financiară (Buget);
3. Legiuni;

¹⁵ Luchian Deaconu, *op. cit.*, p. 56.

¹⁶ *Ibidem.*

¹⁷ *Ibidem*, p.56-57.

4. Colaborare cu celelate comitete iridente;
5. Asistența românilor imigranți;
6. Stabilirea legăturilor internaționale după război;
7. Studiul chestiunilor daunelor de război;
8. Serbări și manifestațiuni.

B. Delegațiuni în țările aliate: Italia, America, Siberia – Rusia, Albania.

C. Comitet francez de patronaj: Louis Masin, Franklin Boullon, Ch. Richet, Gaillard Lacombe etc”¹⁸.

Consiliul Național al Unității Românilor în calitate de reprezentant al voinței de unire a românilor din Regat și din provinciile istorice românești aflate sub stăpânire străină a înștiințat guvernele Franței, Angliei, Italiei, Statele Unite ale Americii, precum și celelate state aliate și consilii naționale ale popoarelor din Austro-Ungaria că: „în situația tragică în care se află națiunea română, ca urmare a grelelor sacrificii pe care le-a făcut pentru marea cauza sau care se confundă cu idealul de dreptate și libertate al întregii Unități, Adunarea Generală a românilor care reprezintă sentimentul politic de integritate a poporului nostru, desfășurat la 3 octombrie la Paris a ales Consiliul său chemat să stabilească raporturile necesare în vederea colaborării cu Puterile Aliate”¹⁹.

La data de 28 noiembrie 1918, apare în ziarul „La Roumanie”, harta etnografică a teritoriilor locuite de români. Aceasta a fost folosită drept instrument pentru demonstrarea legitimității cererilor teritoriale ale românilor. Totodată, apariția acestei hărți a coincis cu Adunarea națională de la 1 Decembrie 1918 de la Alba Iulia²⁰.

Colonia Română din Paris a adresat românilor la 1 decembrie 1918 următorul apel: „timp de un an de zile, cu mijloace restrânse pe care i le-au pus la dispoziție unii dintre membrii săi, Colonia Română a făcut față, mai bine sau mai rău, tuturor nevoilor sale și, în același timp, a susținut din toate forțele lupta pentru cauza noastră. Astăzi, în preajma marelui Congres al Păcii care va decide soarta tuturor popoarelor, mai mult ca niciodată, activitatea noastră trebuie să se dezvolte curajoasă și eficace, fiecare dintre noi fiind dator să facă sacrificiile care se impun”²¹.

În consecință, acest consiliul și-a început activitatea într-o conjunctură internațională extrem de dinamică, de transformări rapide și radicale care a impus demersuri diplomatice

¹⁸ *Ibidem*, p.57.

¹⁹ *Ibidem*.

²⁰ „La Roumanie”, an I, nr. 40, joi 28 noiembrie 1918, p.1.

²¹ Luchian Deaconu, *op.cit.*, p.58.

calificate și eficiente tuturor popoarelor din monarhia Austro-Ungară, care doreau să se elibereze și să se constituie în state naționale independente.

Consiliul Național al Unității românilor s-a ocupat de chestiunea legiunilor românești, de prizonerii români de război, „a intensificat propaganda noastră în străinătate prin publicarea de articole în ziarele franceze și engleze, de broșuri, cărți, hărți. A servit cauza noastră printr-o serie de banchete politice. Un asemenea banchet a fost dat lui Léon Bougeois, două au fost date în cinstea ziaristilor englezi, italieni și americani la Conferința păcii, iar cel de al patrulea a fost oferit redactorilor ziarului „La Roumanie”. Iar cu acest prilej s-au schimbat discursuri, care au dus la cunoașterea chestiunilor românești²².

Consiliul a reprezentat un real succes al mișcării românilor pentru lupta poporului român pentru realizarea statului național unitar. Consiliul era un organ reprezentativ, iar din conducere făceau parte personalități remarcante.

*Această lucrare a fost publicată cu sprijinul financiar al proiectului „Sistem integrat de îmbunătățire a calității cercetării doctorale și postdoctorale din România și de promovare a rolului științei în societate”, POSDRU/159/1.5/S/133652, finanțat prin Fondul Social European, Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.

Summary:

The National Council of the Romanian Unit, founded on 20 September/3 October 1918, was a representative body and had the role of defending the interests of the Romanians, and to represent them on several occasions. In addition, this Council was aimed at improving the means indicated by the international situation for realization of the Romanian political establishment. Of the Council were: Take Ionescu (Chairman), Vasile Lucaciu, Octavian Goga, Constantin Angelescu and Ioan th. Florescu (Vice-Chairmen) and members: G. G. Mironescu, I. Ursu, Simion C. Mîndrescu etc.

Bibliografie:

A. IZVOARE

1. Izvoare inedite:

2. Arhiva Ministerului de Externe:

Fond 71/1914 E.2. Partea I, Conferința Păcii 1919-1920.

a. Biblioteca Academiei Române:

Manuscrite, *Moștirea din 24 august 1918* A-1687;

---

²² Ibidem, p. 59.

Idem, *Proces-verbalal ședinței C.N.U.R., din 11/24 octombrie 1918;*

Idem, A 41/II;

2.b. Periodice

2.b.1. Ziare

„Adevarul”, București 1919.

„La Roumanie”, Paris, 1918-1919.0

B. LUCRĂRI SPECIALE

Deaconu, Luchian, *Franța și România unite în comunitatea de sacrificiu în anii 1916-1918: documente externe din arhivele Consiliului Național al Unității Române de la Paris, redacția ziarului „La Roumanie”, coloniei române din Paris, vol. I, Editură Sitech, Craiova, 2009.*

Tafrali, Orest, *Propaganda românească în străinătate*, Editura Ramuri, Craiova, 1920.